

Näkökyvyn säilyttäminen yhä tärkeämpää visuaalisessa maailmassa

Glaukooma, kansankielellä aikaisemmin myös silmänpainetauti, johtaa hoitamattomana ihmisen asteittaiseen sokeutumiseen. Hyvällä hoidolla tauti voidaan kuitenkin pysäyttää ja näkökyky säilyttää.

Ihmisten välinen viestintä, kaupankäynti ja jopa peruspalvelut ovat tulevaisuudessa yhä useammin tarjolla ainoastaan visuaalisessa muodossa tietokoneiden ja älylaitteiden kautta. Samalla kun seniorit halutaan pitää mahdollisimman pitkään kodeissaan, silmätaudit lisääntyvät eliniän odotteen noustessa.

”Edellä kuvatun kehityskulun myötä ihmisen näkökyvyn säilyttäminen elämän loppuun saakka on entistä tärkeämpää”, emeritusprofessori ja silmätautien ylilääkäri **Ahti Tarkkanen** valottaa.

Turhat sokeutumiset estettävissä

Glaukooma on yksi merkittävimmistä sokeutusta aiheuttavista sairauksista. Suomessa glaukoomaa sairastaa yli 90 000 ihmistä. Taudin aikaisella havaitsemisella ja oikealla hoidolla sen eteneminen voidaan kuitenkin pysäyttää ja näkö säilyttää.

Glaukooman riskitekijöitä ovat muun muassa ikä, kohonnut silmänpaine, perinnöllisyys ja suuriasteinen likinäköisyys. Silmänpaine on ainoa tekijä, jota voidaan hoitaa, joten sen seuranta on olennaista glaukooman diagnosoinnissa, hoidon määrittämisessä ja seurannassa.

”Kohonnut silmänpaine syntyy, kun silmään erittyvää kammionestettä poistuu hitaammin kuin uutta erittyy. Terveessä silmässä silmänpaineen vaihtelu on vähäistä, mutta glaukoomassa se voi olla merkittävää. Painepiikit voivat ilmetä yksilöllisesti vuorokauden eri aikoihin, mikä voidaan selvittää silmänpaineen koti- tai itsemittauksella. Vahingolliset paineipiikit eivät siis välttämättä paljastu normaalin työpäivän aikana suoritetuissa mittauksissa”, Tarkkanen kertoo.

Emeritusprofessori ja silmätautien ylilääkäri Ahti Tarkkanen.

”Suomessa kehitettyä Icare HOME -silmanpainemittaria käyttäen potilas voi itse mitata paineensa kotona kuinka monta kertaa vuorokaudessa tahansa. Lisäksi Icarella on ammattilaiskäyttöön tarkoitettuja malleja, joilla mittauksen suorittaa toinen henkilö. Laitteilla on maailmanlaajuinen tilaus, kun glaukoomaa sairastaa yli 65 miljoonaa ihmistä ja heistä 8 miljoonaa on sokeutunut”, Tarkkanen summaa.

Silmänpaineen vuorokausivaihtelu selviää kotimittauksella

Krooninen avokulmaglaukooma on täysin oireeton sairaus, jota ei voi varhaisvaiheessa itse havaita. Jos epäillään glaukoomaa, voi myös silmänpaineen vuorokausivaihtelun selvittämisessä itsemittaus kotona osoittautua tarpeelliseksi. Jos taas hoito on aloitettu, voidaan itsemittauksella varmistaa, että silmänpaine on tavoitealueella vuorokauden ympäri. Jos näin ei ole, voidaan asiaa auttaa muuttamalla lääkkeitä tai lääkkeiden ottoaikoja. Myös silmänpainetta pysyvästi alentava silmäkirurgia voi tulla kyseeseen turvallisen tavoitepaineen varmistamiseksi.

Jotkut glaukoomapotilaat voivat olla huolissaan siitä, mitä tapahtuu silmänpaineille esim. kovan saunomisen, pitkän juoksulenkin tai rankan työpäivän jälkeen. Tämäkin asia selviää itsemittauksella.

Silmätautien erikoislääkärin puoleen on syytä kääntyä ikänäköoireiden ilmaantuessa tai viimeistään 40 vuoden iässä, jos suvussa on esiintynyt glaukoomaa. Onhan sairauden perinnöllisyys pitkälle selvitetty. Tutkimuksessa mm. mykiön, lasiasien, silmänpohjan, ja näköhermon tila arvioidaan huolella silmänpaineen mittauksen ohella. Näkökenttätutkimus voi osoittautua aiheelliseksi, samoin valokerroskuvas.

”Nykyisin verenpainetta ja verensokeria seurataan mittauksin kotona. Tähän saakka silmänpainetta on seurattu vain erikoislääkärin vastaanotolla. Se tulee luonnollisesti jatkuamaan. Kuitenkin silmänpaineen mittaaminen kotona toisen henkilön toimesta tai mieluiten potilaan itsensä suorittamana tulee olennaisesti tehostamaan glaukooman tutkimusta ja hoitoa. Glaukoomapotilaiden määrä tulee edelleen kasvamaan kaikkialla maailmassa. Elinajan pitenemisen ei kuitenkaan tarvitse merkitä sokeutumista seniorivuosien aikana”, Tarkkanen päättää. ♦

Lisätietoja Icare HOME -silmanpaineen kotimittarista ja verkkokauppa:
www.silmänpaine.fi / puh. 020 730 8080